

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Twee dingen wil ik vandaag accentueren in de teksten van Jesaja en Lucas: Allereerst dat stemmenspel van het volk bij Jesaja- en de stemmen in het hoofd van de zieke man uit Lucas.

Ik vind het altijd weer fascinerend hoe Jesaja leefde in de donkerste tijden, temidden van hopeloosheid, onzekerheid, twist en een volk dat zich niet hield aan de wetten van hun God-

En dat hij toch, steeds weer opnieuw licht in de duisternis ontwaart: hoop houdt. Als tegenstem!

Het doet me denken aan Lot, aan Jona: Dat ze bij God pleiten voor de redding van een stad of volk ondanks dat ze er een potje van maken. "Als er dan toch 10 rechtvaardigen zijn, spaart U ze dan? Als er dan toch 5, 4, 3, 2, 1..

God spreekt het volk aan met het beeld van een druiventros, waarin enkele rotte vruchten zitten.

U kent vast de uitdrukking: '1 rotte appel (in de mand, maakt al het gave fruit te schand)'. De onderliggende waarde is dat de invloed van zo'n rotte appel desastreus of vernietigend is voor de rest van de groep. In managementtrainingen wordt daarom geadviseerd: Eruit met die appel, die verziekt de sfeer.

En daar kunnen ze wel gelijk in hebben, want een negatieve sfeer is aanstekelijk. Er ontstaat gegons van stemmen, gekonkel, stemmingmakerij: "Ik ben niet de enige die er zo over denkt", of "als het zo moet, kom ik niet meer."

Maar in plaats van de discussie aan te gaan, zouden we ons moeten afvragen: wat zit er achter die emotie? Kun je je bedwingen om niet de discussie aan te gaan, maar dieper, verder te kijken waar de pijn, boosheid vandaan komt?

Keer op keer op keer komen we die stem tegen in de Bijbel: Van een God die doorvraagt, die zoekt naar wie afgedwaald is, die de vinger op de pijnlijke plek legt- in bewogenheid, mededogen. Die stem is de rode draad van de Bijbel- Van de God van Israël tot en met de heilsdaden van Jezus.

En dat is compleet tegenstrijdig met ons menselijke oordeel, met de stemmen die heersen in ons hoofd, in onze cultuur van perfectionisme en succes.

Het is daarom interessant om te kijken wat Gods (gezondheids)scan en oordeel over het volk is:

Natuurlijk is Hij verontwaardigd; Hij legt de vinger op de zere plek- daar waar het niet goed gaat:

Hij confronteert het volk als het ware als zijn overspelige geliefde: Open en bloot wordt al datgene waarin ze tekort komt, faalt, zucht en hangt naar het slechte, zwelgt, op tafel gelegd: Al datgene wat tegenover Gods recht, goedheid en vrede staat.

Het is verlokkelijk om naar die verleidelijke stem in onszelf te luisteren, onszelf ermee te sussen: Ach het is maar 1 keer, ach iedereen doet het, het voor jezelf goed te praten- en daarmee af te drijven van de smalle, moeilijkere weg- de weg van God.

Maar als je zo'n confrontatie wel eens hebt meegemaakt, dan zit er ook iets bevrijdends in: zoals de Engelsen zeggen: "Coming clean". Al die tijd van kronkelen, verbergen is voorbij. Het is 'Out in the open'.

Confrontatie kan dus best gezond zijn. En daarom moeten we dit soort Bijbelteksten niet schuwen, of als moeilijk opzij zetten.

Het is goed om af en toe met je billen bloot te gaan, als mens, maar ook als kerk: van pappen en nathouden krijg je onderhuidse broeinesten, zweren.

Maar doe het wel in liefde, bewogenheid: Want het is naakt en kwetsbaar.

God doet het niet om 'iemand in zijn hemd' te zetten, of met een vinger terecht te wijzen. Hij doet het vooral en vanuit mededogen- vanuit onnavolgbare-ongrijpbaar grote liefde en bewogenheid- om ons mensen tot het goede te brengen.

Met zelf-opofferende liefde: Wat duidelijk wordt in het offer van zijn Zoon.

En het leven van Zijn zoon:

Keer op keer op keer wend Jezus zijn blik buiten de groep toehoorders, de status quo, de hoekstenen van de samenleving- naar hen die 'vies', raar, anders zijn: de buitenbeentjes, zij die niet mee kunnen komen met de ratrace in onze maatschappij. (of in ons)

Het gaat het natuurlijk over genezingen van een individu bij Lucas. Maar Lucas, als Griekse arts weet hij feilloos niet alleen de diagnose te stellen bij de patiënt, maar vooral ook in de samenleving:

Uitsluiting, armoede, de vervetting en obesitas en egoïsme van de rijken.

Het risico van een samenleving die de andere kant op kijkt, de meelopers, de populistten. Maar welke roep, vraag schuilt eronder? De rotte appel wegsnijden helpt niet, dan plopt er gewoon een nieuwe op.

Het is daarom goed om ons te beseffen dat die ene rare snijboon, die gek met die stemmen in zijn hoofd, die rotte appel- door Jezus gevraagd, gedwongen wordt, om terug te gaan. Te blijven, deel uit te maken van de groep. Dat is heilzaam, heelmakend voor de groep, de samenleving.

Ik weet nog goed hoe vorig jaar een nieuw iemand in de open kerk kwam, schizofreen, met een bepaalde schroom, schuchterheid. En hoe we hier samen voor in de kerkbank zaten in een lege kerk. en dat ik hem wees op dit verhaal en we het samen lazen.

Herkenning,
gezien worden zoals je bent,
geaccepteerd.

Zo zaten we samen hier.

Een heilig moment.

En zo trekken we sindsdien samen op. Nee het is niet makkelijk. Soms hebben de duistere, kapotmakende stemmen de overhand. Soms moet ik vragen: Welke stem zegt dit? Soms blijft hij weg, en moet ik hem zoeken. Soms gaat het goed en worden de stemmen minder.

Idealiter zou het zo moeten zijn: dat wie dan ook, met welke psychische aandoening, DSM-codering of classificatie dan ook- *meer is dan zijn of haar diagnose*: Dat er kracht en kwetsbaarheid is, dat er hoop en draagkracht bij tegenslag is, dat er mensen zijn die meewandelen- die een thuis, een luisterend oor bieden- voorbij oordelen of in een hokje plaatsen.

De werkelijkheid is weerbarstiger. Dat het lukt, als het lukt is het bijna een wonder.
Maar toch is dat wat God van ons vraagt: om en voor onszelf, en juist voor die ander.
We hebben allemaal wel een deuk in het leven opgelopen, met of zonder stempel,
diagnose of aandoening.
Ook in ons zijn er diverse stemmen te horen, verlokkelijk, sussend, oordelend of
neerbuigend.

Maar toch worden wij hier allen vandaag genodigd:
Zoals je bent,
met onze schaamte, onze schuld, dat wat ons teneer drukt, waar we ons boos over
maken,
met dat wat we in stilte roepen, waar we naar hunkeren,
dat we gezien worden: ons diepste zelf: naakt en kwetsbaar
Zoals ik ben, kom ik nabij.
U alleen ziet ons zoals we werkelijk zijn-
roept ons die stemmen te laten.

om het verlangen de boventoon te laten voeren,
tegen de stemmen in,
naar uw stem van liefde- naar uw blik van mededogen en bewogenheid:
Die zegt: kom aan mijn tafel, eet en drink..
Zoals je bent.
Ik maak je heel en schoon.
Amen